

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-7 ta' Dicembru, 2004

Citazzjoni Numru. 319/2000/1

**Carmel u Carmen Polidano bħala l-legittimi
rappreżentanti ta' binhom minuri Kelly Polidano**

Versus

**Korporazzjoni Enemalta; Direttur Ġenerali tax-
Xogħlijiet u Direttur tal-Portijiet**

F'din il-kawża l-attur qiegħed jitlob kumpens għad-danni li ġarrab meta korra għax waqa' minn fuq il-moll ħdejn il-*power station* ta' Delimara.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi fit-30 ta' Diċembru 1998 l-attur Kelly Polidano, li dak iż-żmien kellu ħmistax-il sena, kien qiegħed ħdejn il-baħar fuq il-moll tal-*power station* ta' Delimara. F'waqt minnhom inqala' ġebel kbir mill-moll u waqa' għal fuqu; l-attur waqa' fil-baħar u nqabad taħt il-ġebel, u dam hekk maqbud għal xi minuti sakemm salvawh il-ġenituri tiegħu u s-servizzi tas-salvataġġ.

B'riżultat ta' dan l-incident l-attur sofra danni minħabba inkapaċità permanenti.

L-attur igħid illi l-konvenuti huma responsabbli għall-moll u għall-manutenzjoni tiegħu, u għalhekk l-incident seħħ bi ħtija tal-konvenuti, jew ta' xi ħadd minnhom, talli naqsu li jassikuraw is-sigurtà ta' min jinqeda bil-moll. Billi għalxejn sejjah lill-konvenuti biex jersqu għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitleb illi l-qorti:

1. tgħid illi għall-incident fuq imsemmi jaħtu l-konvenuti, jew tgħid min minnhom jaħti;
2. tillikwida d-danni; u
3. tikkundanna lill-konvenuti, jew lil min minnhom jaħti, iħallsu lill-attur id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra uffiċjali tal-10 ta' Mejju 1999.

Il-korporazzjoni Enemalta ressqet l-eċċezzjoni illi hi b'ebda mod ma taħti għall-incident.

Id-Direttur Ġenerali tax-Xogħlijiet ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. ma huwiex kontradittur legittimu għax ma huwiex responsabbli għall-manutenzjoni tal-moll; għalhekk għandu jinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju;
2. l-incident ma ġarax bi ħtija jew b'nuqqas tiegħu; u
3. għalhekk it-talbiet kontra tiegħu huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Il-konvenut Direttur tal-Portijiet ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. ma saritx notifika lill-Avukat-Ġenerali kif irid l-art. 181B tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili;
2. ma huwiex kontradittur legittimu għax il-moll tal-*power station* ta' Delimara ma huwiex proprjetà tiegħu u hu ma huwiex responsabbli għall-manutenzjoni tiegħu; għalhekk għandu jinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju;
3. ma jafx x'kienu ċ-ċirkostanzi u l-fatti li wasslu għall-incident, u għalhekk iressaq eċċezzjonijiet ulterjuri aktar 'il quddiem.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża ġraw hekk:

Fit-30 ta' Diċembru 1998 l-attur, li dak iż-żmien kellu ħmistax-il sena, flimkien mal-ġenituri tiegħu u ma' oħtu kien qrib il-moll li hemm qrib il-*power station* ta' Delimara. Dan il-moll ma huwiex maħsub biex jorbtu bastimenti

miegħu iżda biex jkser il-mewġ. Huwa magħmul billi tqiegħdu ġebliet kbar ħdejn u fuq xulxin, bejn wieħed u ieħor bħal ma hu l-moll tal-port ta' l-Imġarr ta' Għawdex. Sabiex ma jitherriex bil-ħbit tal-mewġ, il-moll huwa magħmul b'mod illi l-ġebliet ma humiex imwaħħlin iżda jiċċaqalqu mal-mewġ biex hekk is-saħħa tal-mewġ tintilef fiċ-ċaqlieg tal-ġebliet flok tkissirhom¹.

Billi l-proġett tal-bini tal-moll ma kienx tlesta għal kollox, u għamel xi żmien mitluq, il-baħar ġarr partijiet minnu b'mod illi l-ġebliet fit-tarf tiegħu kienu maqtugħin mill-oħrajn u, biex tasal fuq dawn il-ġebliet, trid taqbeż minn ġebbla għal oħra. L-istat tal-moll fiż-żmien meta ġraw il-fatti li wasslu għal din il-kawża huwa muri aħjar fir-ritratti li huma esebiti *fol.* 36 tal-proċess.

L-attur mar lejn it-tarf tal-moll u poġġa fuq waħda mill-ġebliet. Ġara illi, għax ma hijiex marbuta, din il-ġebbla daret taħt il-piż ta' l-attur, waqqgħetu għal ġol-baħar u striedet fuqu kif kien taħt l-ilma. Li mhux għax il-ġenituri tiegħu ntebħu mill-ewwel b'dak li ġara, u li ma sabux l-għajnuna biex l-attur seta' jinqala' minn taħt il-ġebbla, x'aktarx illi kien imut mgħarraq. Għalkemm salvawh, l-attur korra sew, u issa b'din il-kawża qiegħed ifittex għad-danni.

Wara li qieset il-fatti li wasslu għall-incident, il-qorti hija tal-fehma illi l-incident seħħ għax l-attur mar fejn ebda bniedem bil-għaqal ma għandu jmur. L-istat tal-moll kif jidher fir-ritratti jtkellem waħdu u juri ċar il-perikolu gravi li tidhol fih jekk tmur timxi fuqu, aktar u aktar jekk taqbeż għal fuq il-ġebliet li hemm fit-tarf, bħal ma għamel l-attur. Meta tmur tfittex il-perikolu ma tistax twaħħal f'ħaddieħor jekk iġġarrab xi ħsara; dan huwa każ fejn *volenti non fit iniuria*. Lanqas jista' jingħad, kif tgħid iċ-ċitazzjoni, illi l-konvenuti naqsu li jassikuraw is-sigurtà ta' min jinqeda bil-moll, għax ma tistax raġonevolment tistenna illi l-konvenuti setgħu jobsru illi xi ħadd sejjer jinqeda bil-moll kif inqeda bih l-attur.

Meta tqis illi l-attur daħal, u tħalla mill-ġenituri jidhol, f'perikolu manifest, il-qorti hija tal-fehma illi ma jkunx

¹ Ara x-xhieda tal-Perit Arkitett Patrick Griscti Soler fis-seduta tal-15 ta' Marzu 2002, *fol.* 118 *et seq.*

Kopja Informali ta' Sentenza

xieraq illi titfa' l-ħtija fuq ħaddieħor, u għalhekk ma tistax tilqa' t-talbiet ta' l-attur.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tiċħad it-talbiet ta' l-attur u tikkundannah iħallas l-ispejjeż tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----